

Ouder en kind IN DE BIBLIOTHEEK

De aanpak in het kort

Activiteiten waar zowel ouders als kinderen welkom zijn, worden in bibliotheken volop georganiseerd. Wanneer ouder en kind samen deelnemen, allebei nieuwe ervaringen opdoen, voorbeelden zien en gemotiveerd zijn om onderdelen van de activiteit ook thuis toe te passen, sluiten ouder- en kindactiviteiten goed aan op de gezinsaanpak. Voor laagtaalvaardige ouders zijn deze bijeenkomsten niet altijd laagdrempelig genoeg om deel te nemen. Zij ervaren eerder een drempel bij bijeenkomsten die gericht zijn op bijvoorbeeld lezen.

Daarom zijn er (steeds meer) ouder- en kindactiviteiten waarbij de focus ligt op samen spelenderwijs leren. Het doel is vaak hetzelfde: gezinnen plezier laten beleven, ouder en kind laten ervaren hoe leuk het is om met verhalen, boeken, spelletjes en liedjes aan de slag te zijn en (indirect) meer aandacht voor taal te creëren binnen het gezin. Dit laatste biedt ouders een opening om te ontdekken of ze hun eigen taalvaardigheid willen verbeteren. Zo ja, dan is een doorverwijzing naar ander aanbod binnen of buiten de bibliotheek mogelijk.

Doel van de aanpak

1. De bibliotheek bereikt laagtaalvaardige ouders via het aanbod voor hun kinderen op school
2. De bibliotheek verbindt intern programma's aan elkaar om gezinnen vast te houden en een doorgaande lijn te creëren
3. Vrijwilligers leren laagtaalvaardige ouders met een (latente) leervraag herkennen en verwijzen hen warm door naar het juiste aanbod of ondersteunen hen zelf

Randvoorwaarden voor een succesvolle aanpak

- Projectleider vanuit de bibliotheek met een vast aantal uren per week voor het project
- Betrokkenheid van vrijwilligerscoördinator en communicatiemedewerker
- Betrokkenheid van de specialisten Educatie en Basisvaardigheden voor inbedding van de activiteiten in andere programma's van de educatief-maatschappelijke bibliotheek
- Samenwerkingspartners, zoals het (nieuwkomers)onderwijs, welzijnspartners en uitgeverijen

Stappenplan

1. Doelstelling en projectteam

Bepaal welke doelen je wilt bereiken en welke mogelijke partners je hiervoor nodig hebt. Stel een projectteam samen met in ieder geval collega's van het Taalhuis en jeugdeducatie. Breng in kaart waar verbinding kan worden gelegd tussen het jeugdprogramma en het Taalhuis.

3. Communicatie en werving

Maak een communicatieplan en een plan voor het werven van vrijwilligers. Stel een inwerkprogramma op met het doel van de activiteiten, uitleg over de rolverdeling tussen bibliotheek en partners, praktische informatie, handvatten rond de gezinsaanpak en laaggeletterdheid, en informatie over aansluitend aanbod. Bespreek met de onderwijspartner zijn rol om gezinnen te werven op de activiteiten.

2. Plan van aanpak

Stel een plan van aanpak op. Denk na over ambitie, visie, doelen, rolverdeling, planning en begroting. Zorg dat je in geval van externe partners afspraken vastlegt in een samenwerkingsovereenkomst. Leg contact met het Taalhuis en andere samenwerkingspartners die betekenisvol zijn in het opstellen en voorbereiden van het programma, zoals welzijnspartners en uitgeverijen voor spel- en taalmaterialen.

4. Deskundigheidsbevordering en kennisdeling

Breng met het Taalhuis en de specialist Educatie in kaart hoe jullie laagtaalkundige ouders kunnen bereiken en verbinden met het juiste aanbod over en weer. Ontwerp en plan een trainingsprogramma waarin vrijwilligers getraind worden in het herkennen, signaleren en bespreekbaar maken van laaggeletterdheid, gesprekstechnieken en coaching.

5. Uitvoering

Maak afspraken over de start en de looptijd van het project. Stel het activiteitenprogramma op met de thema's en de in te zetten spellen, verhalen en opdrachten. Verzamel materialen. Voer de activiteiten uit en stel tussentijds het programma bij waar nodig.

6. Evaluatie

Evalueer ten minste een keer per jaar de werkwijze met het oog op doorontwikkeling en borging.

Voorbeelden van DE AANPAK

Pret met letters *Flevomeer Bibliotheek vestiging Urk*

Ouders en kinderen uit groep 1 tot en met 5 worden per leeftijdsgroep in de bibliotheek uitgenodigd mee te doen met een Pret met letters-middag. In het programma wordt een boek voorgelezen. Vervolgens leren ouder en kind spelenderwijs meer over verhalen en letters met speciaal op de boeken afgestemde materialen, zoals spellen, letters in verschillende maten of een letterkleed. Ouders leren hoe ze zelf de spelactiviteiten thuis kunnen toepassen en weten beter welke spelelementen goed aanslaan bij hun kind.

Ook praat de bibliotheekmedewerker met hen over leesontwikkeling, de collectie, een passend boek kiezen en thuis samen lezen. Om het thuisgebruik te vergemakkelijken, kunnen de ouders de materialen lenen die gebruikt zijn tijdens de Pret met letters-bijeenkomsten. Zo kunnen gezinnen die enthousiast en gemotiveerd zijn geraakt, thuis verder oefenen.

PraatjesMaken *de Bibliotheek Hengelo (speciaal voor nieuwkomersgezinnen)*

In het vakantieproject PraatjesMaken beleven nieuwkomersgezinnen een paar weken lang met spelletjes en online logopedie plezier aan taal. Zo blijft het taalniveau van nieuwkomerskinderen tijdens de schoolvakanties op peil. In samenwerking met het nieuwkomersonderwijs en een logopediepraktijk heeft de bibliotheek een programma opgesteld waarin gezinnen elkaar ontmoeten, kennismaken met (online) logopedie en al spelend oefenen met taal.

Gezinnen zijn meerdere keren per week 2 uur welkom in de bibliotheek voor een programma van spellen en voorleesactiviteiten. Omdat dit plaatsvindt in een-op-eensessies, is er veel ruimte voor vertrouwen tussen vrijwilliger en het gezin, en is de betrokkenheid van ouders groot. Zij hebben een actieve rol en ervaren zelf hoe taal op een leuke manier toegepast kan worden, via de bibliotheek en ook thuis. De logopedist neemt de online logopedie voor zijn rekening en zorgt dat dit aansluit op het geheel. Het zelfvertrouwen in deze gezinnen groeit, ouders en kinderen durven taal meer toe te passen en kinderen worden echte praatjesmakers. Door een duidelijke lijn tussen PraatjesMaken en de VoorleesExpress, vinden ook wederzijdse doorverwijzingen plaats van gezinnen en vrijwilligers.

Meer informatie

- PraatjesMaken: www.innovatiebieb.nl/project/6551368.praatjesmaken.html